

Moeten zeugenstallen binnenkort allemaal ammoniakemissiearm?

Tekst: Isabelle Vermander – DLV

Europa heeft in februari 2017 een BBT-studie goedgekeurd voor de intensieve veeteelt. Hierin zijn onder andere verscherpte ammoniakemissieniveaus voor de X-bedrijven opgenomen. Dit heeft concrete gevolgen voor de Vlaamse zeugenhouderij.

X-bedrijven

Deze nieuwe regelgeving is enkel van toepassing op de X-bedrijven, ook wel de IPPC- of GPBV-bedrijven genaamd. GPBV of IPPC staat voor Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging (GPBV) of Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC). Dit zijn bedrijven die voor meer dan 750 zeugen of meer dan 2.000 vleesvarkens zwaarder dan 30 kg vergund zijn.

Zeug of jonge zeug?

Jonge zeugen worden niet meegeteld onder de zeugen. Een jonge zeug werd tot voor kort pas een zeug na de eerste worp. Met een nieuwe definitie voor 'gedekte jonge zeug' is dit nu reeds vanaf de dekdatum. Hierdoor bereiken zeugenbedrijven sneller de X-grens.

Verscherpte ammoniakemissieniveaus

In februari 2017 heeft Europa voor de X-bedrijven extra ammoniakemissieniveaus opgelegd. Deze worden momenteel vertaald in Vlare III, waarvan de ontwerpversie reeds beschikbaar is. De emissiegrenswaarden die hierin zijn opgenomen zijn:

Kg NH3/dierplaats/jaar		Emissiegrenswaarde	Emissie per dier (traditionele stal)	Emissie per dier (ammoniakemissiearme stal)
Guste en dragende zeugen	Bestaande inrichting	4.0	4.2	1-2.6 (afh van systeem)
	Nieuwe inrichting	2.6		
Kraamzeugen	Bestaande inrichting	7.5	8.3	2.4 – 3.2 (afh van systeem)
	Nieuwe inrichting	4.0		
Biggen	Bestaande inrichting	0.7	0.6 ($\leq 0.35\text{m}^2/\text{big}$)	0.13 – 0.26 (afh van systeem)
	Nieuwe inrichting	0.26	0.75 ($> 0.35\text{ m}^2/\text{big}$)	
Vleesvarkens	Bestaande inrichting	3.5	2.5 ($\leq 0.8\text{m}^2/\text{vv}$)	1 – 1.4 (afh van systeem)
	Nieuwe inrichting	1.4	3.5 ($> 0.8\text{m}^2/\text{vv}$)	

Voor de guste, dragende zeugen en kraamzeugen zien we dat de emissie per dier in traditionele stallen op vandaag hoger is dan de nieuwe grenswaarde van Europa. De X-bedrijven met dergelijke stallen zullen tegen uiterlijk 2021 moeten voldoen aan de nieuwe grenswaarde. Dit betekent strikt genomen dat deze stallen ammoniakemissiearm gemaakt moeten worden. Hoe zich dit verder in de praktijk zal vertalen is nog niet helemaal duidelijk. Er is nog overleg lopende over een eventuele algemene aanpak met bepaalde algemene ammoniakreducerende maatregelen. Hierover zal de komende maanden meer duidelijk worden.

Voor traditionele biggenstallen waarbij de biggen max 0,35 m² vloeroppervlakte hebben per dier, wordt wel voldaan aan de nieuwe grenswaarde. Stallen waar de biggen dunner vergund zijn, voldoen niet. Dit komt omdat er meer roosteroppervlakte (of emitterend oppervlakte) per dier is, waarlangs ammoniak kan vrijkomen. Vleesvarkensstallen voldoen sowieso, ongeacht de oppervlakte per dier.

Nieuw te bouwen stallen moeten sinds 2003 ammoniakemissiearm uitgevoerd worden en voldoen bijgevolg ook aan de nieuwe grenswaarden.

Deze ammoniakemissiegrenswaarden zijn van toepassing op alle X-bedrijven, ongeacht de ligging van deze bedrijven, en ongeacht of er natuurgebieden of habitatgebieden dichtbij of veraf gelegen zijn. De specifieke toetsing van de ammoniakuitstoot van veeteeltbedrijven die dichtbij habitatgebieden liggen, is vervat in de IHD-PAS-regelgeving, die hier los van staat.

Biggen worden vergunningsplichtig

Biggen worden vanaf 1 juli 2018 vergunningsplichtig. Dit geldt voor gespeende biggen tot en met een leeftijd van 10 weken. Van 100 t.e.m. 5.000 biggen wordt dit een klasse 2-rubriek. Bij meer dan 5.000 gespeende biggen t.e.m. 10 weken is er sprake van een klasse 1-rubriek. De Vlarentrein 2017 die deze wijziging omvat, is nog niet definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Opslag van andere meststoffen wordt vergunningsplichtig

Met de Vlarentrein 2017 wordt ook de opslag van andere meststoffen vergunningsplichtig. Andere meststoffen zijn alle meststoffen die dierlijke noch kunstmeststoffen zijn. Tussen de 10 en 100 m³ opslagcapaciteit wordt dit een klasse 3-rubriek. Bij meer dan 100 m³ opslagcapaciteit zal er sprake zijn van een klasse 2-inrichting. Grotendeels dezelfde sectorale voorwaarden als de opslag van dierlijke mest zullen van toepassing zijn. De opslag van spuiwater van een biologische wasser wordt hierbij vergunningsplichtig en zal actief opgenomen moeten worden in de milieu- of omgevingsvergunning.

Verlaagde geurcijfers voor zeugen

Bij aanvragen tot uitbreiding van varkens is meestal een geurstudie vereist. Hierbij wordt de vergunde situatie vergeleken met de gewenste situatie. De geurdepositie ter hoogte van woningen in de omgeving moet binnen bepaalde grenzen liggen. Andere veeteeltbedrijven in de buurt moeten hierbij meegeteld worden. Sinds een aantal maanden zijn de geurcijfers van zeugen verlaagd, ten gevolge van bijkomend wetenschappelijk onderzoek.

	OUe/dier/s	
	Voorheen	Nieuw
Kraamzeugen	84.4	50.6
Guste en dragende zeugen	57	18.6

De geurmodellering gebeurt met een specifiek modelleringsprogramma. Hierbij moet onder andere het aantal dieren, de diercategorie, de plaats en hoogte van de ventilatoren ingevoerd worden. Dit programma modelleert vervolgens de geurpluim en de depositie ter hoogte van de woningen in de omgeving. Sinds 1 september 2017 wordt hiervoor een nieuw model 'IMPACT' gebruikt. Hierin zijn recente meteogegevens en gegevens over bodemgebruik enz. opgenomen, waardoor een meer actueel resultaat verkregen wordt.

Na de omgevingsvergunning, komen er toch een aantal wetswijzigingen af op de varkenssector. Naast de bovenvermelde milieukundige zaken, zal er in 2018 ook heel wat veranderen op het gebied van mestafzet. Recent is de VLAREME II voorlopig goedgekeurd door de Vlaamse Regering en deze omvat onder meer nieuwe forfaitaire samenstellingen van varkensmest en gewijzigde regels rond mestanalyses.